

OPINIÓDr. Josep Vilaplana i Birba
President del Consell de Col·legis de Metges de Catalunya i president del Col·legi Oficial de Metges de Girona

Cal més formació per prescriure medicaments

El projecte de decret sobre la indicació, ús i autorització de la dispensació de medicaments per part del personal d'infermeria que va presentar el passat mes de juny el Departament de Salut, i que fins al 10 de setembre ha estat en tràmit de consulta pública amb la ciutadania, no recull els elements clau que els metges pensem que ha de tenir un decret que habilita la infermeria a indicar l'ús de medicaments, estiguin o no subjectes a prescripció mèdica. En l'esborrany de decret a què hem tingut accés, hi falta molta concreció sobre elements importants a parer del Consell de Col·legis de Metges de Catalunya (CCMC).

Des del CCMC hem estat col·laborant lleialment amb la conselleria, durant l'últim any i mig, per elaborar aquest projecte de decret que ha inclòs algunes de les nostres consideracions però no les que considerem més importants: les relacionades amb la formació i experiència necessàries que ha de tenir la infermeria per poder indicar fàrmacs subjectes o no a prescripció mèdica.

La formació és un element clau per garantir la seguretat clínica dels pacients. Els metges, després de sis anys d'estudis amb un grau de màster, han de fer, obligatòriament, una especialitat de quatre o cinc anys per poder exercir. Cap d'ells prescriu fàrmacs d'una altra especialitat que no coneix i som conscients que, en la gestió dels medicaments, hi ha un grau d'incertesa que comporta errors, derivats del

Alumnes d'infermeria fent pràctiques amb pacients simulats ■ UVic

mateix fàrmac, de la seva correcta prescripció o de la utilització que en fa el pacient.

La formació continuada al llarg de tota la vida també és un element a ressaltar. Per això pensem que la formació que actualment rep la infermeria no és suficient, que és necessari reclamar als professionals una formació més específica i contrastada i que així consti clarament en el decret.

A falta d'aquesta formació més específica, el que hauríem de tenir clar és que no podem deixar que la solvència dels professionals d'infermeria a l'hora d'indicar fàrmacs es basi solament en la seva experiència i anys de

ca. El fet que un fàrmac en qüestió, que és un compost actiu, pugui ser adquirit per qualsevol persona directament a la farmàcia, no invalida el fet que ara serà un membre de l'equip terapèutic del sistema nacional de salut qui farà la indicació, per tant, cal que sigui acurada. A més, cal tenir en compte que, molt sovint, aquests fàrmacs són prescrits a pacients d'edat avançada, amb múltiples comorbiditats (altres malalties) i polimedicats amb altres fàrmacs. Per això resulta tan important conèixer l'impacte de prescriure un medicament o un altre i ser capaç de valorar el risc-benefici de forma adequada en cada cas.

En el que estem tots d'acord, i que fa anys que ja s'hauria d'haver adoptat, és que la infermeria ha de poder autoritzar els productes sanitaris que sovint indica (bolquers, sondes, bosses de colostomia...). De fet, el CCMC era partidari d'implementar una primera fase del decret en què la indicació i autorització de productes sanitaris es fes juntament amb la creació d'un primer àmbit d'interacció que fos la cura de ferides i nafres, a partir d'un llistat reduït de fàrmacs tòpics relacionats. Amb això hauríem fet un pas de gegant i hauríem abraçat més del 95% de la indicació habitual (segons s'ha demostrat a Andalusia, on es treballa en aquest sentit des del 2009).

Permeteu-me que subratlli, també, que als països més avançats del nostre entorn, com Austràlia, Nova Zelanda, els Països Baixos i Finlàndia, es demana un

grau equivalent a un màster i experiència professional per poder indicar fàrmacs, i sempre en un nombre limitat de medicaments i en un àmbit específic.

Tenim clar que la infermeria és clau en la sanitat actual i en la futura. Com en totes les professions sanitàries, una major i millor formació (les darreres promocions ja tenen un grau universitari) implica noves tasques i responsabilitats, un fenomen que es dona a totes les professions sanitàries.

Les relacions entre infermers i metges han de venir donades per l'esperit de treball en equip i de continuïtat assistencial, amb responsabilitats ben definides d'acord amb els coneixements i l'experiència professional i amb el dret del pacient de conèixer, en cada moment, quina és la titulació i formació del professional sanitari que l'atén. Contràriament al que s'ha dit, la infermeria no treu cap feina al metge si indica i autoritza productes sanitaris i/o fàrmacs. El lideratge del sistema sanitari no passa per la indicació dels fàrmacs sinó per donar al pacient el diagnòstic i el tractament global més adequat, dimensionant i coordinant tot l'equip terapèutic. En aquesta tasca assessora del departament, un dels objectius del Consell de Col·legis de Metges de Catalunya ha estat treballar per la seguretat jurídica i pel creixement professional dels metges però també de la resta de professionals sanitaris que formen part del nostre sistema, com és el col·lectiu d'infermeria.

Precisament perquè estem compromesos amb el creixement dels nostres professionals i la salut dels nostres ciutadans, i perquè volem el millor decret d'indicació de fàrmacs per part d'infermeria, sense cap mena de dubte, farem al·legacions en tots els aspectes que no veiem adequats del decret del Departament de Salut per garantir, al màxim nivell i com a màxim objectiu, la seguretat clínica dels pacients.

La formació que rep la infermeria no és suficient, ha de ser més específica i contrastada

pràctica en un servei. Aquest, que és un factor molt valuós a tenir en compte, altre cop, tampoc queda clarament reflectit en l'esborrany de decret presentat on consta com a "estàndard de coneixement i experiència necessària", sense més concreció.

D'altra banda, també veiem igual d'imprescindible la formació en la indicació de medicaments no subjectes a prescripció mèdi-